

2015-06-17

t o m sid 37

<b>Organ</b>	Landstingsstyrelsen driftfrågor
<b>Plats</b>	Sammanträdesrum Mälaren, Landstingshuset, Västerås
<b>Tidpunkt</b>	Onsdagen den 17 juni 2015
<b>Ledamöter</b>	Denise Norström (S), ordförande Kenneth Östberg (S) Tommy Levinsson (S) Lena Johansson (S) Ulrika Spårebo (S) Aurora Pirraku Eriksson (S), ersätter Simon Karlsson-Alm (S) Hans Jansson (V), ersätter Juha Rundgren (V) Andreas Porswald (MP) Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande Maria Dellham (M) Jenny Landernäs (M) Helena Hagberg (FP) Birgitta Andersson (C) Malin Gabrielsson (KD) Maria Andersson Liljedahl (SD)
<b>Ersättare</b>	Mikael Peterson (S) Pernilla Rinsell (MP) Hans Eljansbo (M) Mikael Andersson Elfgren (M) Barbro Larsson (C)
<b>Övriga</b>	Monica Berglund, landstingsdirektör Nils-Eric Gustavsson, ekonomidirektör Lennart Iselius, hälso- och sjukvårdsdirektör Mats Beskow, HR-direktör Mats Gunnarsson, regionutvecklingsdirektör Håkan Wittgren, sjukhuschef Christina Jogér, förvaltningschef Marianne Bergendal, förvaltningschef Benita Gren Karlsson, administrativ chef Christina Ersson, mötessekreterare Heidi-Maria Wallinder (V), politisk sekreterare Åsa Tinnerholm (MP), politisk sekreterare Helena Köhl (KD), politisk sekreterare Per Bjellerup, verksamhetschef Laboratoriemedicin, § 56 Malena Timling, utredningssekreterare, Verksamhets- och ledningsstöd, § 56 Karin Lidgren, ekonomichef Västmanlands sjukhus, § 56 Maria Enderborn, personalchef Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet, § 56 Markus Körberg, controller HR, Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet, § 56

2015-06-17

t o m sid 37

**§ 52 Fastställande av föredragningslista**

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

**§ 53 Föregående protokoll**

Anmäls att landstingsstyrelsens protokoll från sammanträdet 2015-05-27 justerats i föreskriven ordning.

**§ 54 Justering**

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Maria Dellham utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

**§ 55 Nästa sammanträde**

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Nästa sammanträde ska äga rum onsdagen den 2 september 2015 kl. 9.00.

**§ 56 Muntlig information**

- Per Bjellerup informerar om Mobil lösning för blodtappning och tar upp framtidsspaning samt visar olika alternativ som trailer, blodbuss och mobila tappställen och tar upp för- och nackdelar med respektive alternativ samt ekonomi.
- Marianne Bergendal informerar om årets kundenkät och tar upp bakgrund, svarsfrekvens, fördelning på verksamheter och geografisk fördelning samt resultat. Totalt har kundindex förbättrats med 1,5 procentenheter jämfört med 2014 och årets totala resultat ligger på drygt 71 procent. Hon går närmare in på resultaten för Controllerservice, HR-service, Fastighetsförvaltning, Drift, Inköp och Centrum för IT.
- Malena Timling informerar om Vårdnära service, VNS, ett arbetssätt där servicepersonal utför serviceuppgifter i patienternas närhet i stället för vårdpersonal som därmed kan renodla sina vårdande uppgifter. Hon tar upp definition, serviceområden som omfattas av begreppet, patientperspektiv och konkurrensfrågor, fördelar och arbetsprocess. I Västmanland är graden hög av service-tjänster. Ho går närmare in på verksamheterna kost, godsmottagning/förråds-hantering, textilier/tvättshantering, patienttransporter, transport och städ samt tar upp möjliga utvecklingsätt.
- Håkan Wittgren informerar om analys och förslag till åtgärder för en ekonomi i balans vid Västmanlands sjukhus. Gällande analysen tar han bland annat upp bakgrund, nettokostnad per invånare och per DRG-poäng (diagnosrelaterade grupper) inom olika landsting, kostnadsutveckling och effektivitet. Gällande plan för en ekonomi i balans tar han bland annat upp tids- och omvärldsaspekter samt slutsatser och ger en översikt över planerade åtgärder.
- Christina Jogér, Maria Enderborn och Markus Körberg informerar om läkarrekrytering och åtgärder mot sjukfrånvaro inom Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet. De tar upp läkarbemannning i dag, läkarnas arbetsmarknad och tillgång till läkare, olika grupper och deras behov samt plan för läkarförsörjning 2015 – 2019 för primärvården och vuxenpsykiatri.

2015-06-17

t o m sid 37

**§ 57 Information från förvaltningscheferna**

Samtliga informationspunkter har behandlats under föregående paragraf.

**§ 58 Samverkan med fackliga organisationer**

Ärendena i föredragningslistan har behandlats i förvaltningsråd. Ärendena om planeringsförutsättningar har hanterats i central samverkansgrupp varvid inga invändningar framfördes.

**§ 59 Analys och förslag till åtgärder för en ekonomi i balans vid Västmanlands sjukhus**

LTV 150789

***Bakgrund***

Verksamheten vid Västmanlands sjukhus har sedan 2007 gått med underskott. Verksamheten kostar mer att driva än den finansiering som erhålls. Landstinget har genom åren bedömt att sjukhuset har ett relativt högt kostnadsläge. Trots ett flertal genomlysningar och åtgärdsplaner har man inte lyckats komma till rätta med den ekonomiska obalansen.

Läget inom sjukhusvården i Sverige kännetecknas generellt sett sedan några år av en ansträngd bemanningssituation, framför allt inom sjuksköterskegruppen. Detta har för Västmanlands sjukhus lett till ökade personalkostnader för övertid och inhyrning samt, för att hålla vårdgarantin, en ökad volym externt köpt vård.

***Bedömning***

Föreligger en analys-PM "Västmanlands sjukhus – kostnadsjämförelse i ett omvärldsperspektiv" gjord av förvaltningens ekonomichef. Det är en sammanställning av olika kostnadsanalyser som finns tillgängliga på förvaltningsnivå. Syftet har varit att se på kostnaderna ur lite olika perspektiv. Hur står vi oss då mot andra landsting? Är vi dyra eller billiga?

Analysen indikerar att bedömningen av vår totala kostnadsnivå spretar. I jämförelse med SKL-data ligger vi i mittenriket. Kostnad per vårdkontakt visar på bra kostnadsnivå, medan kostnad per DRG-poäng inom slutenvården visar på en något hög kostnadsnivå.

Det finns således behov av att studera de olika verksamhetsdelarna mer ingående för att få en bild av deras kostnadsläge i jämförelse med omgivningen och därigenom kunna hantera orsaker till selektiva kostnadslägesproblem.

För att på ett ordnat sätt hantera arbetet med att få ekonomisk balans i sjukhusets verksamhet bör man ha en tidshorison på tre år, det vill säga 2016—2018. Man måste också beakta att processen med regionbildningar rimligtvis kommer att öka samverkan mellan sjukvårdsaktörer och därmed påverka sjukvårdsstrukturen. I hela detta arbete är tillit och mandat till verksamhetscheferna av yttersta vikt.

Ett område som behöver ses över och där strategier, policys och ansvarfrågor fullt ut måste klargöras är Läkemedel. Sedan 2014 är kostnadsutvecklingstakten oroväckande hög och spås även kommande period eskalera kraftigt.

2015-06-17

t o m sid 37

### *Slutsatser*

*Ett förbättrat bemanningsläge* är en av de stora nycklarna till en patientsäker och effektiv verksamhet på sikt. Det pågående arbetet avseende arbetsgivar- och medarbetarpolicy, lönestrategier samt kompetensförsörjning måste ros i land på ett framgångsrikt sätt.

Övertid och inhyrning av personal prognosticeras i år till cirka 112 miljoner kronor. En succesiv reduktion med 15 procent per år på den kostnaden bör vara ett rimligt mål.

*För att optimera produktions- och kapacitetsplaneringen* samt förbättra produktionsstyrningen bildades ett produktionsråd i februari. Syftet är att effektivisera vården genom bättre flöden och processer. Man bör i detta sammanhang studera andra aktörers bemanningsstrategier, även internationella jämförelser torde vara av intresse. En effektivisering om 1 procent av verksamhetens omsättning på 4,5 miljarder ter sig rimligt att uppnå vid periodens utgång.

Ökad samverkan inom länets medicinska verksamheter samt *ett mer aktivt strategiskt samarbete* med sjukhusen inom regionen (*nivåstrukturering, sommarplanering, kompetensförsörjning, utbildning mm*) bedöms få en ökad betydelse för att klara vårdens framtida utmaningar. En besparingseffekt på 1 procent av verksamhetens omsättning på 4,5 miljarder vid periodens utgång ter sig här också rimligt.

Den nya patientlagen som trädde i kraft 2015 ger patienten rätt att söka öppen somatiskt specialistvård i alla landsting. I sjukhusets vision för framtiden finns att ha några nationella spetsområden där vi bedriver vård i världsklass. Eftersom Västmanlands sjukhus redan idag har några högprofilerade områden ser vi här en *möjlighet att sälja* både öppen och slutna vård till patienter utanför vårt län/region. En särskild insats bör övervägas här och en möjlig marginalintäkt netto om 10 miljoner kronor per år borde vara ett rimligt antagande.

Västmanlands sjukhus har vidare beslutat att kunskapsstyrning och fokus på värde för patienten är övergripande strategier som skall genomsyra hela verksamheten. Detta bedöms också ge positiva ekonomiska effekter om än lite svårberäknade. Dessutom borde en viss potential för administrativt samordning och effektivisering finnas i landstinget och på sikt även regionalt.

### ***Ekonomiska effekter***

De fyra ovan angivna aktivitetsområdena skulle kunna ge en sammanlagd positiv ekonomisk effekt på totalt 150 miljoner kronor på årsbasis vid utgången av 2018 enligt följande:

- Ett förbättrat bemanningsläge: 50 miljoner kronor
- Förbättrad produktionsstyrning: 45 miljoner kronor
- Strategiskt samarbete/nivåstrukturering: 45 miljoner kronor
- Försäljning av vård: 10 miljoner kronor

Bedömningen är att effekterna uppstår jämt fördelade över åren 2016—2018 det vill säga en positiv nettoeffekt om 50 miljoner kronor per år, vilket på ett succesivt sätt skulle ge en balanserad ekonomi från och med 2018.

2015-06-17

t o m sid 37

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Den beskrivna strategin samt arbets- och utvecklingsinriktning för Västmanlands sjukhus för de kommande åren godkänns.

**Protokollsanteckning**

Bil 1

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

**§ 60 Planeringsförutsättningar 2016-2018 för Västmanlands sjukhus**

*LTV 150790*

Landstingsfullmäktige fastställde 2015-06-16 § 60 landstingsplan för åren 2016 - 2018.

I planen formuleras politisk vision, inriktning och övergripande mål för de åtaganden landstinget har gentemot invånarna och som ska genomsyra den landstingsfinansierade verksamheten.

Landstingsfullmäktige har givit landstingsstyrelsen i uppdrag att konkretisera landstingsplanens innehåll och formulera planeringsförutsättningar. Detta dokument beskriver förvaltningens grunduppdrag tillsammans med mål, uppdrag och ekonomisk ersättning som gäller för kommande planperiod. Dessa förutsättningar från styrelsen ska tillsammans med förvaltningens egen datainsamling ligga till grund för förvaltningens arbete med att formulera sin förvaltningsplan.

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Förslag till planeringsförutsättningar för Västmanlands sjukhus godkänns.
2. Förvaltningschefen får i uppdrag att ta fram förvaltningsplan för åren 2016-2018.

**Protokollsanteckning**

Bil 2

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

**§ 61 Planeringsförutsättningar 2016-2018 för Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet**

*LTV 150790*

Landstingsfullmäktige fastställde 2015-06-16 § 60 landstingsplan för åren 2016 - 2018.

I planen formuleras politisk vision, inriktning och övergripande mål för de åtaganden landstinget har gentemot invånarna och som ska genomsyra den landstingsfinansierade verksamheten.

Landstingsfullmäktige har givit landstingsstyrelsen i uppdrag att konkretisera landstingsplanens innehåll och formulera planeringsförutsättningar. Detta dokument beskriver förvaltningens grunduppdrag tillsammans med mål, uppdrag och ekonomisk ersättning som gäller för kommande planperiod. Dessa förutsättningar från styrelsen ska tillsammans med förvaltningens egen datainsamling ligga till grund för förvaltningens arbete med att formulera sin förvaltningsplan.

2015-06-17

t o m sid 37

misk ersättning som gäller för kommande planperiod. Dessa förutsättningar från styrelsen ska tillsammans med förvaltningens egen datainsamling ligga till grund för förvaltningens arbete med att formulera sin förvaltningsplan.

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Förslag till planeringsförutsättningar för Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet godkänns.
2. Förvaltningschefen får i uppdrag att ta fram förvaltningsplan för åren 2016-2018.

**Protokollsanteckning**

Bil 3

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

**§ 62 Planeringsförutsättningar 2016-2018 för Verksamhets- och ledningsstöd**

*LTV 150790*

Landstingsfullmäktige fastställde 2015-06-16 § XX landstingsplan för åren 2016 - 2018. I planen formuleras politisk vision, inriktning och övergripande mål för de åtaganden landstinget har gentemot invånarna och som ska genomsyra den landstingsfinansierade verksamheten.

Landstingsfullmäktige har givit landstingsstyrelsen i uppdrag att konkretisera landstingsplanens innehåll och formulera planeringsförutsättningar. Detta dokument beskriver förvaltningens grunduppdrag tillsammans med mål, uppdrag och ekonomisk ersättning som gäller för kommande planperiod. Dessa förutsättningar från styrelsen ska tillsammans med förvaltningens egen datainsamling ligga till grund för förvaltningens arbete med att formulera sin förvaltningsplan.

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Förslag till planeringsförutsättningar för Verksamhets- och ledningsstöd godkänns.
2. Förvaltningschefen får i uppdrag att ta fram förvaltningsplan för åren 2016-2018.

**Protokollsanteckning**

Bil 4

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

**§ 63 Framtida blodtappning i Västmanland**

*LTV 150791*

**Sammanfattning**

Under senare år har antalet blodtappningar minskat i Västmanland och täcker inte vårdens behov. En viktig del i att vända denna trend är att "Blodcentralen ska komma till givaren istället för att givaren ska komma till Blodcentralen". Med en mobil lösning kommer antalet givare och tappningar i länet att kunna öka, samtidigt som tappningsverksamheten kan effektiviseras.

2015-06-17

t o m sid 37

### **Beskrivning av ärendet**

#### *Bakgrund*

En kontinuerlig tillgång till blodkomponenter är avgörande för att bedriva modern sjukvård. Det krävs en kontinuerlig planering och avstämning för att tappa rätt blodgivare vid rätt tillfälle. Utöver blodförsörjning till vården insamlas och säljs plasma för läkemedelstillverkning.

Det finns en nationell trend att minska tappningsverksamheten på fasta ställen till förmån för mobila lösningar så att blodcentralen kommer till givaren istället för tvärtom. För mobila enheter finns flera storleksalternativ. Exempelvis har Örebro två bussar med tre tappningsplatser vardera, medan Karolinska Universitetssjukhuset har trailers som "vecklas ut" till en yta av 70 kvm med sju tappningsplatser.

I Västmanland gör Laboratoriemedicin cirka 12 000 tappningar om året på de fasta blodcentralerna i Västerås, Köping, Sala och Fagersta. Därtill gör Akademiska Laboratoriet, Uppsala drygt 2 000 tappningar i olika delar av länet med sin blodbuss som körs direkt till Uppsala för komponenttillverkning.

Varje tappning kan maximalt ge en enhet erytrocytkoncentrat, en enhet plasma och en åttandedel i en poolad dubbeltrombocytdos till ett samlat försäljningsvärde av 2 905 kronor.

#### *Utvecklingen i Västmanland*

Sedan 2010 har antalet egna tappningar inom Landstinget Västmanland minskat, medan av antalet köpta komponenter har ökat och antalet sålda komponenter minskat. Målsättningen är, i enlighet med WHO:s rekommendation, att landstinget ska vara självförsörjande avseende blodprodukter. En viktig faktor för att vända den nuvarande trenden och nå målet är att komma närmare givarna och minimera den tid de behöver avsätta för blodgivning.

Mobil tappning i egen regi innebär att Landstinget Västmanland dels kan överföra och effektivisera tappningar från landstingets fasta platser till mobil tappning, dels kan ta över den tappning som Akademiska Laboratoriet, Uppsala nu genomför i Västmanland med sin blodbuss. Det innebär också att all tappning inom länet kan samordnas bättre genom att både de olika tappningsplatserna i länet och besöksfrekvensen kan varieras efter behov och möjligheter.

#### **Invånarperspektiv**

En stor del av våra nuvarande givare kan få en kortare väg till den mobila blodcentralen och spar tid. Möjligheten att rekrytera nya givare ökar.

#### **Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering**

En strukturerad marknadsundersökning av olika mobila tappningsalternativ har genomförts. Undersökningen visar att flexibiliteten och effektiviteten i blodtappningsarbetet kan förbättras avsevärt. Det blir möjligt att öka det totala antalet tappningar i länet.

Eftersom en mobil lösning till stora delar kan ersätta fasta tappningsställen skulle investeringen kunna rymmas inom Laboratoriemedicins budget. Personalmässigt

2015-06-17

t o m sid 37

innebär detta relativt lite då en del av tappningarna utförs av medarbetare från Västerås. En övergång till mobil lösning beräknas inte leda till någon friställning av personal.

**Miljökonsekvenser**

Den enskilde givaren kan få en kortare resväg jämfört med idag vilket leder till positiva miljöeffekter.

**Uppföljning**

Uppföljning görs delår och helår för såväl intäkter/kostnader som förändringar i antal tappningar och var de genomförs. Verksamhetschefen är ansvarig.

**Landstingsstyrelsen beslutar**

1. Landstingsstyrelsen godkänner att en mobil lösning införs för större delar av landstingets blodtappning.
2. Förvaltningschefen för Västmanlands sjukhus får i uppdrag att inleda upphandling av en mobil enhet för blodtappning.
3. Förvaltningschefen för Västmanlands sjukhus får i uppdrag att söka samverkan inom sjukvårdsregionen för att säkra den framtida blodförsörjningen.

**Protokollsanteckning**

Bil 5

Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2015-06-

Denise Norström  
Ordförande

Maria Dellham  
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på landstingets anslagstavla  
2015-06- intygas:

Christina Ersson